

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Č. j.: 051 231/98-1503
Signatura: vE1as301

Inspektorát č. 5
Okresní pracoviště Cheb

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Škola/školské zařízení: Mateřská škola - Dětské studio M, v. o. s.
Tyršova 17/438, 353 01 Mariánské Lázně

IZO: 110 100 247

Ředitel školy/zařízení: Michaela Šorejsová

Zřizovatel: Michaela Šorejsová a PharmDr. Jaromír Šorejs, Česká 1/758,
353 01 Mariánské Lázně

Příslušný školský úřad: ŠÚ Cheb, Palackého 8

Termín inspekce: 20. a 22. října 1998

Inspektorka: Mgr. Marie Vrátníková
Marie Behenská

Předmět inspekce: Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4
zákona č. 564/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů (zákona
č. 139/1995 Sb.):
Řízení školy
Podmínky a průběh vzdělávání

**Označení dokladů
a ostatních materiálů,
o které se zjištění opírá:** tematický plán činnosti, dokumentace k evidenci dětí - evidenční
lístky, přehled docházky

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

1. Koncepční záměry. Plánování výchovně vzdělávacího procesu

Soukromá jednotřídní mateřská škola zajišťuje celodenní péči o děti ve věku od tří do šesti let (výjimečně mladší) a děti s odloženou školní docházkou. Je v provozu čtvrtým rokem. Do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení byla zařazena od 1. září 1998. Podle vyjádření ředitelky je jejím hlavním posláním podporovat zdravý tělesný, psychický a sociální rozvoj dětí a vytvářet pro jejich pobyt harmonické prostředí rodinného typu. Jako nadstandard nabízí výuku angličtiny, hru na flétnu, celoročně organizovaný předplavecký výcvik a saunování. Ředitelka školy má dále v úmyslu zapojit se do programu Zdravá mateřská škola. Uvedené záměry jsou však deklarovány pouze ústně. Dlouhodobější koncepce rozvoje, ani roční plán činnosti zařízení písemně nejsou zpracovány. Není doloženo ani projednání těchto záměrů s rodiči dětí.

Povinnosti ředitelky ve vztahu k mateřské škole upravuje § 3 odst. 1 zákona č. 564/90 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství. Vzhledem k tomu, že ředitelka řídí mateřskou školu a odpovídá za plnění výchovně vzdělávací koncepce, je potřeba, aby zásadní úkoly byly jasně vymezeny. Nejsou svolávány pracovní porady a nefunguje zpětná vazba. Tato oblast řízení vykazuje citelné nedostatky a je proto hodnocena jako podprůměrná.

2. Plnění učebních plánů a učebních osnov, popřípadě jiných schválených učebních dokumentů

Výchovně vzdělávací program vychází podle vyjádření ředitelky z Programu výchovné práce pro mateřské školy (SPN 1984). Tento materiál však již nedopovídá současným požadavkům předškolní výchovy, a proto je potřeba jeho obsah přizpůsobit místním podmínkám. Učitelky mají k dispozici pouze tematický plán, který rámcově vymezuje zaměření výchovné práce v jednotlivých měsících. Úkoly z jednotlivých výchovných složek však na podmínky mateřské školy rozpracovány nejsou. Pojetí výchovného obsahu a jeho struktura tak postrádá systém. Obsah výchovně vzdělávacího působení vzhledem k rozvíjení osobnosti dítěte není konkrétně stanoven.

Hlavní důraz učitelky kladou na uvolněný režim dne a zařazování různých druhů a forem herních činností. Organizace dne, rytmus střídání řízených a spontánních aktivit, volba námětů ke hrám a cíle vycházek tvoří přirozenou nabídku příležitostí k učení. Velmi dobře je vyřešena organizace podávání dopolední svačiny. Děti se mohou najíst individuálně podle své chuti po příchodu do zařízení. Menší rezervy se vyskytují v rozvoji sebeobsluhy při přípravě stolu na oběd. I v této době lze více využívat zájem dětí a snahu pomáhat. Mateřská škola se výrazně zaměřuje na nabídku nadstandardních aktivit. Dvakrát týdně probíhá výuka angličtiny, v rámci otužování a posilování tělesného rozvoje navštěvují děti pravidelně saunu a plavecký bazén. Podle svého zájmu se mohou zapojit do kroužku hry na flétnu.

Učitelky s dětmi individuálně pracují v rámci přípravy na přechod do základní školy. Jedná se zejména o grafomotorická cvičení, rozvoj matematických představ, komunikativních dovedností a řeči. Individuální plány osobnostního rozvoje vypracovány nejsou.

Výchovně vzdělávací program je vymezen pouze rámcově. Charakteristický ráz práce v mateřské škole spočívá v organickém spojování úkolů společenských a výchovně vzdělávacích. Výchovně vzdělávací plány však nebyly předloženy. Nelze tedy posoudit, zda se úkoly ze všech výchovných složek navzájem prolínají a doplňují. Tato oblast řízení je hodnocena jako průměrná.

3. Odborné a pedagogické řízení

3.1 Organizační struktura

Po odborné a pedagogické stránce řídí mateřskou školu vzhledem k její velikosti ředitelka sama. Má patnáctiletou pedagogickou praxi. Spolu s manželem založila veřejnou obchodní společnost, která mateřskou školu zřizuje.

Pravidla organizace provozu jsou dohodnuta se zaměstnanci a rodiči ústně, vnitřní řád není zpracován.

Stravování dětí zajišťují z části učitelky (připravují dopolední a odpolední svačiny), obědy jsou dováženy ze soukromé jídelny.

Při zajišťování péče o děti všichni zaměstnanci denně úzce spolupracují a jsou ochotni si pomáhat.

Organizační struktura je přizpůsobena podmínkám provozu jednotřídní mateřské školy. Organizace výchovné práce a povinnosti jednotlivých pracovníků však nejsou jednoznačně stanoveny a proto je tato oblast hodnocena jako spíše podprůměrná.

3.2 Personální struktura

V mateřské škole pracují tři pedagogické pracovnice včetně ředitelky školy. Předepsanou odbornou a pedagogickou způsobilost splňuje pouze ředitelka. Jedna učitelka je absolventkou gymnázia a v MŠ pracuje třetím rokem. Druhá učitelka je absolventkou střední zdravotnické školy a má čtyři roky pedagogické praxe (z toho tři roky v MŠ). Kromě již zmíněného stravování se učitelky podílejí také na úklidu. Provozní pracovnice je zaměstnaná na 0,5 úvazku. Při zajišťování péče o děti všichni vzájemně spolupracují a vytvářejí tak v mateřské škole atmosféru klidu a pohody.

Personální strukturu mateřské školy lze hodnotit jako průměrnou.

3.3 Péče o další vzdělávání a odborný růst pedagogických pracovníků

V letošním školním roce se učitelky přihlášily na vzdělávací akce organizované Pedagogickým střediskem ŠÚ Cheb. Náměty pro svoji práci čerpají také z odborných knih a časopisů, které jsou v mateřské škole k dispozici. Práce s nekvalifikovanými učitelkami však není systematická. Není doloženo, jak ředitelka kontroluje a hodnotí jejich práci s dětmi a jakým způsobem jim poskytuje metodickou pomoc.

Ředitelka získává podněty pro řízení spoluprací s jinou soukromou mateřskou školou. Zajímá se o projekt Zdravá mateřská škola a podniká první kroky k jeho realizaci.

Mateřská škola se snaží reagovat na nové podněty v oblasti předškolní výchovy. Metodická pomoc učitelkám bez odborné a pedagogické způsobilosti je však nahodilá a proto lze tuto oblast hodnotit jako spíše podprůměrnou.

4. Kontrolní systém. Kontrola a hodnocení

Kontrolní činnost není nijak plánovaná. Vzhledem k tomu, že se jedná o jednotřídní mateřskou školu, je ředitelka s učitelkami i provozní pracovníci v každodenním úzkém kontaktu. Lze předpokládat, že úroveň jejich práce s dětmi zná. Pro objektivní kontrolu a hodnocení však nejsou stanoveny žádné úkoly. Z hospitací nejsou pořizovány záznamy, nejsou svolávány pedagogické ani provozní porady. Nebyla předložena ani kritéria pro hodnocení pracovníků.

Ředitelka nemá vytvořený kontrolní ani hodnotící systém, neprovádí analýzu výchovné práce, a proto je tato oblast řízení školy hodnocena jako podprůměrná.

5. Informační systém - vnitřní a vnější

Základem vnitřního informačního systému je ústní předávání informací při každodenním kontaktu. Vzájemná komunikace mezi ředitelkou a ostatními zaměstnanci je na dobré úrovni. Vnitřní řád školy, který by zpřesňoval pravidla provozu MŠ a stanovil povinnosti pracovníků však není zpracován.

Vnější informační systém je zaměřen zejména na spolupráci s rodiči. O dětech se rodiče mohou informovat denně při jejich předávání. Kromě toho mateřská škola připravuje ukázky výchovné práce a vystoupení dětí k různým příležitostem, organizuje společné pobyty dětí a rodičů. Podle vyjádření ředitelky a učitelek je o tyto akce mimořádný zájem.

V prostorách zařízení jsou vystaveny dětské práce. Režim dne a informace organizačního charakteru jsou zveřejněny na nástěnce u vchodu do MŠ. Vnější řád školy, který by obsahoval požadavky na rodiče, podmínky styku s nimi apod. zpracován není. Spolupráce s rodiči je ředitelkou školy hodnocena jako vstřícná a neformální.

Sdružení rodičů není při mateřské škole ustaveno.

Vnitřní informační systém je založen pouze na vzájemné domluvě, konkrétní pravidla fungování stanovená nejsou. Proto je hodnocen jako spíše podprůměrný. Zajišťování informovanosti rodičů je hodnoceno jako průměrné.

6. Vedení povinné dokumentace

Při inspekci byla kontrolována tato povinná dokumentace k evidenci dětí:

- přehled docházky - veden na předepsaném tiskopise, menší pozornost je věnována formální úpravě zápisu
- přihlášky dětí - nejsou vedeny
- evidenční listy - nebyly zavedeny pro tři děti, v ostatních se objevily formální nedostatky (chybějící údaje o době docházky do MŠ, o odkladech školní docházky)
- přehled výchovné práce - není zaveden

Dále byla kontrolována:

- kniha úrazů - zavedena v průběhu inspekce
- personální dokumentace - nebyla v době inspekce v mateřské škole k dispozici (podle vyjádření ředitelky je uložena u účetní)
- rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení

Kontrolovaná povinná dokumentace k evidenci dětí není vedena v souladu s § 45b odst. 1 pís. a) zákona č. 76/78 Sb., o školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů. Personální dokumentace nebyla k dispozici. Vedení uvedené dokumentace lze hodnotit jako podprůměrné.

7. Výroční zpráva

Výroční zpráva o činnosti školy není pro mateřské školy stanovena zákonem. Uplynulý školní rok ředitelka písemně nezhodnotila.

8. Efektivnost využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem ke schváleným učebním dokumentům

Finanční prostředky ze státního rozpočtu nebyly mateřské škole zatím přiděleny, proto nelze tuto oblast hodnotit.

9. Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a počtu žáků

Mateřská škola je umístěna v prostorách pronajatých od tělovýchovné jednoty Sokol v klidném prostředí nedaleko lázeňského centra. Z hlediska dopravního spojení je dobře dosažitelná. Protože ve městě nejsou zřízeny jesle, přijímá ředitelka výjimečně i děti mladší tří let.

Děti mají k dispozici třídu, dvě herny, stálou ložnici, šatnu a sociální zařízení. Místnosti určené pro pobyt dětí jsou světlé, prostorné a přiměřeně vytápěné. Ředitelce

školy se podařilo získat další prostory, které upravuje na novou šatnu a rozšiřuje hygienické zázemí.

Jednoduchý nábytek, kterým jsou místnosti zařízeny, je účelný a umožňuje členit hernu na hrací koutky. Pro hry i řízené činnosti mají děti k dispozici rozmanité hračky, stavebnice, výtvarný materiál, dětské knížky a časopisy. Také vybavení pro pohybové aktivity je na dobré úrovni. Některé pomůcky a doplňky zejména k námětovým hrám vytvářejí učitelky samy. Pro hudebně pohybovou výchovu mohou učitelky využívat magnetofonové nahrávky. Melodický nástroj v mateřské škole chybí.

Zahrada je vybavená pouze pískovištěm. V letních měsících sem učitelky přenášejí různé hračky a pomůcky, aby mohla být co nejvíce využita k pobytu dětí.

Prostorové podmínky odpovídají počtu i věkovému složení zapsaných dětí a umožňují realizovat výchovně vzdělávací program. Také vybavení nábytkem a pomůckami je na dobré úrovni. Oblast materiálně technických a prostorových podmínek lze proto hodnotit jako spíše nadprůměrnou.

10. Hodnocení psychohygienických podmínek

Do organizace dne v denním režimu zařazují učitelky spontánní činnosti, které mají pozitivní vliv na citové uspokojení dětí. Podněcují jejich touhu uplatnit své zkušenosti a poznatky. Umožňují jim využít vlastní aktivitu a samostatnost. Režim dne vymezuje prostor také pro aktivity záměrně řízené učitelkou. V těchto činnostech si děti zdokonalují dovednosti a rozšiřují poznatky, posilují volní procesy a připravují se na školní práci. Uspořádání režimu dne umožňuje střídání obou druhů aktivit. Překrývání pracovní doby učitelek navíc vytváří velmi dobré podmínky pro skupinovou práci s dětmi. Délka odpoledního odpočinku zohledňuje individuální potřeby dětí a jejich věk. Mezi jídly jsou dodržovány tříhodinové intervaly. Je zaveden pitný režim.

Výzdobu mateřské školy tvoří především práce dětí a učitelek. Obrázky malované přímo na stěnu jsou veselé a podtrhují útulnost interiéru. Prostředí působí velmi příjemným dojmem.

Uspořádání denního programu respektuje věkové zvláštnosti dětí a umožňuje individuální práci s nimi. Věkově smíšený dětský kolektiv má pozitivní vliv na jejich společenský život. Děti se vzájemně podněcují k různým činnostem, učí se spolupracovat a navzájem se uznávat. Psychohygienické podmínky i estetickou úroveň prostředí lze hodnotit jako nadprůměrné.

11. Hodnocení kvality vyučování a úrovně vzdělávání

V průběhu inspekce proběhly hospitace při dopoledních i odpoledních činnostech.

Volné hry zařazovaly učitelky zejména v ranních hodinách při scházení dětí, dále pak při pobytu venku a odpoledních činnostech. Děti se do nich zapojovaly podle vlastního zájmu a přání. Nerozhodným a nesmělým dětem pomáhaly s výběrem hraček učitelky, přebíraly ve hře vedoucí úlohu a pomáhaly ji dětem rozvíjet. Tuto dobu také využívaly k navazování citového kontaktu s dětmi a individuálním rozhovorům. Děti měly prostor i k pohybovým aktivitám (skluzavka, skákačí míče), což také přispělo k výrazně dobré náladě, která ve třídě panovala. Průběh volných her byl radostný, děti byly očividně spokojené. Ve stejné atmosféře probíhalo také ukončování her, úklid hraček a přechod k dalšímu programu.

Organizaci a průběh volných her lze hodnotit jako nadprůměrné.

Součástí dopoledního programu byla **tělovýchovná chvilka**. Její skladba odpovídala pohybovým dovednostem dětí. Kromě přirozených cvičení pro rozvoj koordinace pohybů byla zařazena přirozená cvičení a hudebně pohybová hra. Cvičení dětí vedené ředitelkou školy mělo spád a bylo vtipně motivované výstupem s loutkou.

Průběh řízených pohybových aktivit lze hodnotit jako nadprůměrný.

Mezi dopolední **řízené činnosti** patří dvakrát týdně kroužek angličtiny. Podle vyjádření ředitelky je o něj mezi rodiči velký zájem. Výuku vede zkušená lektorka za asistence učitelky. Seznamování s cizím jazykem bylo velmi pečlivě připraveno. Vyučující činnost pestře motivovala, měla k dispozici řadu názorných pomůcek, střídala různé organizační formy. Děti se učily rozumět jednoduchým pokynům a pojmům. Pozitivně lze také hodnotit diferenciaci nároků na děti podle jejich věku a schopností. Kroužky angličtiny jsou organizovány i pro děti ze základní školy, takže zájemci ve výuce pokračují.

S ohledem na věkové zvláštnosti je výuka angličtiny pro skupinu mladších dětí kratší. Učitelka pro ně měla připravený další program. Po pohybové relaxaci následovala činnost zaměřená na oblast rozvíjení poznání. Učitelka navazovala na předchozí znalosti dětí. Využívala především metody názorné a praktické činnosti, které podporovaly jejich zájem a aktivitu.

Při řízených činnostech měly mladší i starší děti k dispozici dostatek didaktického materiálu a pomůcek. Učitelky respektovaly jejich individuální pracovní tempo a snahu oceňovaly pochvalou.

Průběh řízených činností lze hodnotit jako nadprůměrný.

Součástí denního programu je i **pobyt venku**. Uskutečňuje se většinou formou vycházek, protože školní zahrada je vybavená zatím pouze pískovištěm. V okolí mateřské školy jsou lázeňské lesoparky, které dětem poskytují dostatek příležitostí pro pozorování okolí, přírody, práce lidí apod. V neposlední řadě dětem umožňují i pohybové vyžití. V době inspekce byla trasa vycházky předem naplánovaná. Děti se na pobyt venku těšily, na plnění úkolů byly připraveny motivačními rozhovory. Učitelky dbaly na bezpečnost.

Tuto oblast výchovně vzdělávací činnosti MŠ lze hodnotit jako spíše nadprůměrnou.

Hygienické návyky dětí jsou na odpovídající úrovni. Učitelky rozvíjejí a upevňují jejich samostatnost jak při osobní hygieně, tak při převlékání a úpravě zevnějšku. Děti jsou vedeny k udržování pořádku v hračkách i osobních věcech. Do **organizace stolování** jsou zapojovány zejména při dopolední svačině. K větší samostatnosti by měly být vedeny i při podávání hlavního jídla a úklidu nádobí. Společenské návyky (používání příboru, ubrousku) jsou utvářeny v souladu s věkovými zvláštnostmi dětí. Podávání jídla probíhalo klidně, děti dostávaly přiměřené porce.

Tuto oblast lze hodnotit jako průměrnou.

Odpolední zájmové činnosti využívaly učitelky zejména pro individuální práci s nejstaršími dětmi a jejich přípravu na školní práci. Zaměřovaly se na rozvoj grafomotorické zručnosti, správné držení tužky a úroveň vyjadřování.

Průběh zájmových činností byl na průměrné úrovni.

Všechny sledované aktivity byly dobře organizačně připravené. Projevila se při nich výrazně individuální práce s dětmi. Výchovně vzdělávací činnost lze celkově hodnotit jako spíše nadprůměrnou.

12. Hodnocení podmínek a výsledků formativního působení na žáky

Mateřská škola doplňuje výchovu dětí započatou v rodině. Učitelky se snažily navazovat s dětmi blízký citový kontakt a respektovat jejich přání a individuální potřeby. Taktně a laskavě jim pomáhaly při překonávání těžkostí. Vztahy mezi dětmi i mezi dětmi a učitelkami jsou na velmi dobré úrovni. V průběhu inspekce nebylo potřeba řešit žádné konflikty.

Ve výchovně vzdělávací činnosti je dominantní hra, při níž děti uplatňují své dovednosti a získávají nové zkušenosti. Denní režim poskytuje dostatek prostoru pro zařazování různých herních aktivit, což v dětech vyvolává kladné citové zážitky.

Mateřská škola vytváří dostatečný prostor pro osobnostní rozvoj dětí a z tohoto hlediska lze její výchovné působení hodnotit jako spíše nadprůměrné.

13. Hodnocení výchovného poradenství

V případě zájmu rodičů zprostředkovává mateřská škola návštěvu psychologa, klinického logopeda, případně pedagogicko-psychologické poradny.

Funkce výchovného poradce není na tomto typu zařízení ustanovena, proto nelze tuto oblast hodnotit.

14. Hodnocení dalších aktivit, které významně ovlivňují výchovně vzdělávací činnost

Podněcovat zájem rodičů o svoji činnost se mateřská škola snaží organizováním besídek a školních slavností. Náplní těchto zábavných programů jsou většinou ukázky výsledků výchovné práce s dětmi.

Dále organizuje výlety a návštěvy různých kulturních akcí (divadlo, kino, koncerty pro děti apod.). Každoročně pořádá ozdravné pobyty dětí (na horách, u moře), do jejichž organizace se rodiče často zapojují. Tradiční jsou také společné oslavy svátků.

Mateřská škola zprostředkovává rodičům nákup hraček a různých pomůcek.

Děti se zúčastňují soutěží vyhlašovaných dětskými časopisy, nebo společenskými organizacemi.

Podle vyjádření ředitelky mají tyto akce mezi rodiči i dětmi velký ohlas. Je z nich pořizována fotodokumentace.

Tato oblast činnosti mateřské školy výrazně pozitivně ovlivňuje vztah rodičů a veřejnosti ke svým aktivitám. Lze ji hodnotit jako nadprůměrnou.

15. Hodnocení činnosti školských zařízení

Mateřská škola nemá vlastní školní jídelnu (obědy zajišťuje se souhlasem hygienické stanice soukromá kuchyně). Tuto oblast činnosti školy nelze hodnotit.

ZÁVĚRY

Posouzením sledovaných oblastí činnosti mateřské školy byla vymezena

pozitiva:

- estetická úroveň prostředí mateřské školy
- rozvolněný režim dne, organizace dopolední svačiny
- příprava a organizace volných her a řízených činností, důraz na skupinovou práci
- individuální přístup k dětem

- zajišťování nadstandardních aktivit

negativa:

- nedostatečná řídicí a kontrolní činnost ředitelky školy (plánování, kontrola, hodnocení)
- nefunkční vnitřní informační systém
- nesystematické plánování výchovně vzdělávací práce
- neúplná povinná dokumentace k evidenci dětí

doporučení:

- zkvalitnit řídicí práci (vypracovat koncepci nebo plán činnosti mateřské školy, vnitřní řád, pracovní řád pro zaměstnance, svolávat pedagogické rady, provozní porady)
- zkvalitnit kontrolní činnost (pořizovat záznamy z hospitací, poskytovat metodickou pomoc učitelkám)
- vypracovat plány výchovně vzdělávací práce

Řízení mateřské školy lze celkově hodnotit jako spíše podprůměrné. Podmínky a průběh výchovně vzdělávací činnosti jsou spíše nadprůměrné.

V Chebu dne 30. října 1998

razítko

Podpisy inspektorů:

vedoucí týmu Mgr. Marie Vrátníková v. r.

členové týmu Marie Behenská v. r.....

Přílohy: protokol o kontrole č. j. 051 233/98-1503

Inspekční zprávu jsem převzal(a) dne 5. listopadu 1998

razítko

Podpis ředitele(ky) školy Michaela Šorejšová, v.r.

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy - zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Na vědomí

Adresát	Datum předání / odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo č.j. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel: zároveň ŘŠ	-	-
Školský úřad: Cheb	23. 11. 1998	253/98
Rada školy:	-	-